Бекітілді
«Республикалық Медицина Академиясы» ЖШС
директоры
_____Смакова С.С.
«03» 09 2025жыл

Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру жүйесінде оқытушының басшылығымен студенттердің өзіндік жұмысын және студенттердің өзіндік жұмысын ұйымдастыру бойынша
ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

1. Қолдану саласы

1.Осы студенттердің өзіндік жұмысын (бұдан әрі – СӨЖ) және оқытушының басшылығымен студенттердің өзіндік жұмысын (бұдан әрі-ОБӨЖ) ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік ұсынымдар (бұдан әрі-әдістемелік ұсынымдар) «РМА» ЖШС-нде ОСӨЖ және СӨЖ ұйымдастыруға бірыңғай талаптарды белгілейді.

2. Нормативтік сілтемелер

Әдістемелік ұсынымдар келесі нормативтік құжаттарға сәйкес әзірленді:

- «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 27.07.2007 ж. заңы;
- «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім Министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы;
- «Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында Кредиттік оқыту технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» ҚР оқу-ағарту министрлігінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 75 бұйрығы;
- «Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту, орта, арнайы, қосымша, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары педагогтерінің жүргізуі үшін міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 6 сәуірдегі № 130 бұйрығы;
- «Мектепке дейінгі, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған мамандандырылған, арнайы білім беру ұйымдары, балалар мен ересектерге арналған қосымша білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы оқу-ағарту министрлігінің 2022 жылғы 31 тамыздағы № 385 бұйрығы;
- Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігі жанындағы «Talap» коммерциялық емес акционерлік қоғамының ОБӨЖ және СӨЖ ұйымдастыру бойынша әдістемелік нұсқаулары.

3. Жалпы ережелер

1. Осы әдістемелік ұсынымдарда келесі негізгі ұғымдар пайдаланылады:

1) академиялық кредит – білім алушының және (немесе) оқытушының ғылыми және (немесе) оқу жұмысы (жүктемесі) көлемінің біріздендірілген өлшем бірлігі;

2) оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі-халықаралық практикада қабылданған цифрлық баламасы бар әріптік жүйеге сәйкес келетін және білім алушылардың рейтингін белгілеуге мүмкіндік беретін балдардағы оқу жетістіктерінің деңгейін бағалау жүйесі;

3) кредиттік оқыту технологиясы – академиялық кредиттерді жинақтай отырып, білім алушылардың пәндерді және (немесе) модульдерді зерделеу реттілігін таңдау және өз бетінше жоспарлау негізінде оқыту;

4) бағалау критерийі - білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалауға негіз болатын белгі.

5) студенттің өзіндік жұмысы (бұдан әрі – СӨЖ) – өз бетінше оқуға бөлінген, оқу-әдістемелік әдебиеттермен және ұсынымдармен қамтамасыз етілген тақырыптардың белгілі бір тізбесі бойынша жұмыс; СӨЖ-нің барлық көлемі білім алушыдан өз бетінше жұмыс істеуді талап ететін тапсырмалармен расталады

6) оқытушының басшылығымен жүргізілетін студенттің өзіндік жұмысы (бұдан әрі – ОБӨЖ) – сабақ кестесі бойынша жүргізілетін студенттің жұмысы;

7) жұмыс оқу бағдарламасы - жұмыс оқу жоспарының нақты пәні және (немесе) модулі үшін «РМА» ЖШС әзірлейтін құжат;

8) жұмыс оқу жоспары - «РМА» ЖШС әзірлейтін, оқу пәндерінің және/немесе модульдерінің тізбесін, көлемдерін, оларды зерделеу дәйектілігін, сондай-ақ олардың игерілуін бақылау нысандарын регламенттейтін құжат;

9) оқытудың нәтижесі-білім алушылардың білім беру бағдарламасын игеру бойынша алған, көрсеткен білімдерінің, іскерліктерінің, дағдыларының бағалаумен расталған көлемі және қалыптасқан құндылықтар мен қатынастар;

10) жобалау жұмысы - білім алушының педагогтің немесе тәлімгердің басшылығымен орындалатын практикалық және/немесе шығармашылық жұмысы;

11) білім алушылардың оқудағы жетістігі-білім алушылардың оқу процесінде алатын және жеке тұлғаның қол жеткізген даму деңгейін көрсететін білімі, іскерліктері, дағдылары және құзыретті;

Білім алушылардың кредиттік оқыту технологиясындағы өзіндік жұмысы екі бөлікке бөлінеді: оқытушының басшылығымен орындалатын дербес жұмыс (ОБӨЖ) және толығымен дербес орындалатын жұмыс (СӨЖ).

Тақырыптарды, тапсырмаларды және сағат көлемін көрсете отырып, ОБӨЖ мен СӨЖ жалпы сипаттамасы пән/модуль бойынша жұмыс оқу бағдарламасында қамтылған.

Оқытушы тапсырмалардың түрлері мен олардың көлемін, СӨЖ және ОБӨЖ тапсырмаларының тақырыптарын, оларды орындау мерзімдерін көрсете отырып, пәнді және/немесе модульді зерделеудің бүкіл кезеңіне СӨЖ және ОБӨЖ кестесін әзірлейді.

СӨЖ және ОБӨЖ материалдары келесі құжаттарды қамтиды:

- СӨЖ және ОБӨЖ кестесі;

- пәннің және/немесе модульдің жұмыс оқу бағдарламасының негізгі бөлімдеріне сәйкес келетін тапсырмалардың сараланған тізімі;
- рефераттар, баяндамалар және шығармашылық жұмыстардың тақырыбы;
- зертханалық-практикалық, семестрлік, курстық және дипломдық жұмыстардың тақырыбы;
- консультациялық көмектің түрлері;
- бақылаудың түрлері мен нысандары;
- негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі;
- бағалау критерийлері, ұсынылатын жұмыс көлемі, оны ұсынудың болжамды мерзімдері.

Оқытушының басшылығымен студенттің аудиториялық жұмысы мен өзіндік жұмысының көлемі жылына 60 кредит/1440 сағатты құрайды, бұл ретте ОБӨЖ көлемі әрбір пәннің және/немесе модульдің көлемінен 30% аспайды. Студенттің өзіндік жұмыс көлемі (ОБӨЖ) жылына 15 кредит/360 сағатты құрайды.

4. ОБӨЖ-тың көлемі мен мазмұнына қойылатын талаптар мен ұйымдастыру

1. ОБӨЖ-тың негізгі мақсаты білім алушыларда оқытушының басшылығымен тиімді дербес қызмет дағдыларын қалыптастыру болып табылады. ОБӨЖ аудиториялық сабақтар кезінде өткізіледі және оқытушының міндетті ақылы жүктемесіне кіреді.

2.ОБӨЖ -тың негізгі міндеттері:
- оқу материалын тереңдетіп зерттеу;
- пәнді және/немесе модульді оқу кезінде алынған материалды бекіту;
- ақпарат көздерімен өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру;
- зерттеу дағдыларын қалыптастыру;
- оқу қызметінің нәтижелерін өзіндік бақылау және өзіндік бағалау дағдыларын дамыту;
- коммуникативтік дағдыларды жетілдіру;
- тапсырмаларды шешу және жобаларды орындау кезінде талдау, синтез және сын тұрғысынан ойлау дағдыларын дамыту;
- командада жұмыс істеу дағдыларын дамыту.

3. Жұмыс оқу жоспарында ОБӨЖ-ға бөлінетін сағат көлемі айқындалады. ОБӨЖ көлемі әрбір пәннің және/немесе модульдің көлемінен 30% -дан аспайды.

4. ОБӨЖ топтық тапсырмаларды, жеке жұмыстарды орындауды көздейтін білім алушылардың аудиториялық жұмысы болып табылады. СӨЖ жүргізу кезінде педагог консультациялық жұмысты, оның ішінде ОБӨЖ тапсырмаларының орындалуын бақылауды жүзеге асырады.

5. Тақырыптар, тапсырмалар, ұсынылатын әдебиеттер, бақылау нысандары мен сағат көлемі көрсетілген ОБӨЖ тақырыбы оқу жылының басында пән/модуль бойынша жұмыс оқу бағдарламасында жоспарланады.

6. ОБӨЖ сабақ кестесіне сәйкес әрбір пән/модуль бойынша жүргізіледі.

7. ОБӨЖ сабақтары теориялық және практикалық сабақтар нысанында өткізілуі мүмкін. ОБӨЖ түрлері: семинар, коллоквиум, тренинг, пікірталас, іскерлік немесе дидактикалық ойын, жеке, топтық жобамен жұмыс және т.б. болуы мүмкін.

ОБӨЖ бақылау және бағалау оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтинг әріптік жүйесіне сәйкес сабақтарда жүзеге асырылады.

6 сл Бағалау критерийлері теориялық, практикалық, зертханалық-практикалық сабақтар және СӨЖ үшін баллдардың орташа арифметикалық мәнімен қалыптастырылады.

8. Оқытушы теориялық оқытуды есепке алу журналында 5.3-нысан бойынша білім алушылардың ағымдағы үлгерімін ескереді, өткізілген теориялық және практикалық сабақтардың, оның ішінде ОБӨЖ бойынша мазмұнын және жұмсалған сағаттар санын жазады.

9. Сынақ кітапшасында оқу сағаттарындағы және (немесе) кредиттеріндегі көлем СӨЖ сағаттарын ескере отырып жазылады.

10. ОБӨЖ-тың бірінші сабағында оқытушы студенттердің оқытушымен дербес жұмыс жүргізу құрылымын түсіндіреді. ОБӨЖ тақырыбы оқу жылының басында пәндердің/модульдердің оқу жұмыс бағдарламаларында жоспарланады. ОБӨЖ-ды бақылау және бағалау сабақты өткізу кезінде жүзеге асырылады.

ОБӨЖ сағаттарына үй тапсырмаларын, курстық жобаларды (жұмыстарды), бақылау жұмыстарын, есептерді және СӨЖ тапсырмаларының басқа да түрлерін орындау бойынша консультациялар кіреді. ОБӨЖ-тың аудиториялық нысаны білім алушылардың оқулықпен және бастапқы дереккөзбен жұмыс істеуін, топтық тапсырмаларды орындауын, қойылған міндеттер шеңберінде жеке талдамалық қызметті көздейді.

ОБӨЖ шеңберіндегі сабақтардың арақатынасы оқытылатын курстың күрделілігімен, оны зерделеуге бөлінген аудиториялық сағаттардың көлемімен, білім алушылардың дайындық деңгейімен айқындалатын консультациялық интерактивті нысандары болуы мүмкін, бұл ретте ОБӨЖ-ге көлемі әрбір пән және/немесе модуль көлемінің отыз пайызынан аспайды.

ОБӨЖ-бұл студент пен мұғалімнің бірлескен жұмысы, өйткені оқу сабақтары диалогтық режимде өткізіледі, мысалы, тренинг, пікірталас, іскерлік және дидактикалық ойындар, презентация, кейс құру, жеке, топтық жобаларды әзірлеу және т. б. әрбір ОБӨЖ-ге кез-келген сұрақтарды егжей-тегжейлі көрсетуге, кеңейтуге, өңдеуге мүмкіндік беретін материалдар дайындалуы керек белгілі бір жағдайларды талдау, есептерді шешу және т. б. дағдылар

7 сл «РМА» ЖШС-да оқытушының жетекшілігімен орындалатын өзіндік жұмыстың әртүрлі түрлері болуы мүмкін. Оқытушының басшылығымен өзіндік жұмыс түрлерінің үлгілері:

1. Жазбаша жұмыстар: рефераттар, баяндамалардың тезистері, мақалалар, жоспарлар, сценарийлер, талдамалық анықтамалар, жарнамалық мәтіндер, кестелер жасау, глоссарий, библиографиялар, тақырыптық кроссвордтар жасау, тапсырмалар жасау, эссе, есептер, жобалық және зерттеу жұмыстары, технологиялық карталар және т.б.

Жобалау жұмыстары, студенттер нақты мәселеге байланысты болуы тиіс. Жобаны орындау кезінде студенттер зерттеу жүргізеді, деректерді жинайды және талдайды, командада жұмыс істейді және өз нәтижелерін таныстырады. Зерттеу жұмысы олардың кәсібіне немесе пәніне байланысты нақты тақырып (мәселе) бойынша болуы тиіс.

2. Практикалық тапсырмалар: студенттер нақты мамандыққа немесе пәнге байланысты әртүрлі практикалық тапсырмаларды орындай алады. Мысалы, бұл бағдарламалық кодты жазу, эксперименттер жүргізу, схемалармен жұмыс істеу, дизайн жасау және т.б. болуы мүмкін.

3. Модельдеу және симуляциялау: студенттер өз мамандықтарымен байланысты процестерді модельдеу және симуляциялауға қатыса алады. Мысалы, бұл өндірістік процестерді модельдеу, тәжірибелік-эксперименттік жұмыс болуы мүмкін; тренажердағы жаттығулар, графикалық жұмыстарды орындау, аудио- және бейнетехниканы, экономикалық модельдерді және т.б. пайдалана отырып, кәсіби дағдыларды рефлексиялық талдау.

Бағалау құралдарын әртүрлі тест тапсырмалары, кейстер, жазбаша бақылау жұмыстары, практикалық жағдайлар, коллоквиумдар түрінде ұсыну орынды. Сондай-ақ ОБҚЖ сабақ жоспарын әзірлеу кезінде Блум таксономиясын, Колбо циклін және басқа да әдістемелерді қолдануға болады.

5. СӨЖ-ді ұйымдастыру және оның көлемі мен мазмұнына қойылатын талаптар

11. СӨЖ-нің негізгі мақсаты білім алушыларды дербес қызмет дағдыларын қалыптастыру жолымен аудиториялық сабақтарға, оның ішінде ОБӨЖ-ға тиімді даярлау болып табылады.

12. СӨЖ-нің негізгі міндеттері:

- пәнді және/немесе модульді оқу кезінде алынған материалды бекіту;
- ақпарат көздерімен өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру;
- тапсырмаларды шешу және жобаларды орындау кезінде талдау, синтез және сын тұрғысынан ойлау дағдыларын дамыту;
- оқу қызметінің нәтижелерін өзіндік бақылау және өзіндік бағалау дағдыларын дамыту;
- командада жұмыс істеу дағдыларын дамыту.

13. СӨЖ жоспарлау тапсырманы, ұсынылатын әдебиеттер тізбесін жасау, бақылау нысандарын анықтау және т.б. кезеңдерді қамтиды..

14. СӨЖ оқытылатын материалдың тақырыбына сәйкес болуы және жеке білім алушы немесе ұжымдық жұмыс шеңберінде орындалуы тиіс.

15. Білім алушылардың өзіндік жұмыс көлемі жұмыс оқу жоспарларымен және бағдарламаларымен анықталады.

16. ОБӨЖ орындау тәртібі мен мерзімдерін оқытушы аудиториялық сабақтар немесе СӨЖ кезінде білім алушылардың назарына жеткізеді.

17. СӨЖ-нің орындалған тапсырмаларын бақылау және бағалау аудиторлық сабақтар немесе ОБӨЖ шеңберінде жүзеге асырылады. СӨЖ үшін баға теориялық оқыту журналына арнайы бөлінген бетке қойылады. Онда СӨЖ-ді тапсыру күні, бөлінген сағат саны және СӨЖ тақырыбы көрсетіледі. Бұл сағаттар педагогтердің ақылы жүктемесіне кірмейтіндіктен, оқытушының қолы қойылмайды.

СӨЖ-ді бағалау дескриптор түрінде бағалау парағына енгізіледі.

18. СӨЖ-ге бөлінген сағаттар оқытушылардың ақылы жүктемесіне кірмейді және сабақ кестесінде көрсетілмейді. СӨЖ үшін тапсырмалар оқытушы белгілеген мерзімде орындалуы және тапсырылуы тиіс. СӨЖ үшін тапсырмалар білім

алушылардың денсаулығына зиян келтіруі мүмкін іс-әрекеттерді орындауды көздемеуі тиіс.

СӨЖ тапсырмаларын ресімдеуге қойылатын талаптар:

- Пәнді оқудың барлық кезеңіне есептелген СӨЖ кестесі;
-жұмыс-оқу бағдарламасының негізгі бөлімдеріне сәйкес келетін тапсырмалар жүйесі;
- рефераттар, баяндамалар, эсселер, тапсырмалар және т. б.;
- СӨЖ тапсырмаларының мазмұнына, оларды ресімдеуге, ұсынылатын көлемге қойылатын талаптар;
- негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі;
- консультациялық көмек түрлері;
- бағалау критерийлері;
- жұмыстарды ұсыну мерзімдері.

10 сл **СӨЖ тапсырмасында келесілер болуы тиіс:**

- студенттің өзі орындауы немесе ұжымдық жұмыстың өз бетінше орындалған бөлігі болуы;
- белгілі бір тақырып және оның жекелеген аспектілері бойынша өзекті мәселелер (оқытылатын пәннің және практикалық қызметтің тиісті саласының өзекті мәселелері) ашылатын және талданатын аяқталған әзірлемені (әзірлеудің аяқталған кезеңі) білдіру;
- ашылатын мәселелерде автордың жеткілікті құзыреттілігін көрсетуге;
- оқу, ғылыми және/немесе практикалық бағыттылығы мен маңыздылығы болуы;
- жаңашылдықтың белгілі бір элементтерін қамтуы (егер бұл ғылыми-зерттеу жұмысы болса).

СӨЖ қабылдау кезінде бағалау критерийлерін көрсету қажет, мұнда:

11 сл
- тақырыптың атауымен жұмыстың мазмұны, қойылған мақсат пен міндетке сәйкес сипаттаудың толықтығы мен тереңдігі бағаланады;
- әдеби дереккөздердің пысықталу дәрежесі бағаланады;
- жұмысты орындаудың дербестік дәрежесі анықталады;
- материалды баяндаудың сауаттылығы мен нақтылығы бағаланады;
- жұмыс бойынша қорытындылау, талдау және тұжырымдар дәрежесі;
- пәннің теориялық мәселелерін жинақтау қабілеті бағаланады;
- рефератты ресімдеуге қойылатын техникалық талаптарды сақтау;
- жұмысты қорғау кезіндегі жауаптардың толықтығы;
- қосымша сұрақтарға жауаптар;
- өз ұстанымдарын қорғай білу және т.б.

12 сл

6. СӨЖ үшін тапсырмалардың түрлері

19. Өзіндік жұмысқа арналған тапсырмалардың келесі түрлері болуы мүмкін:

1) жаңа білімді игеру үшін:

- оқу материалын, бастапқы көздер мен қосымша әдебиетті зерделеу;
- мәтін бойынша графиктер, диаграммалар және кестелер жасау;
- Негізгі сәттерді бөлектеу үшін мәтінді конспектілеу;
- тақырыпты тереңдетіп оқытуға арналған оқу-зерттеу қызметі;
- аудио- және бейнематериалдар және т.б. бойынша тірек схемасын жасау.

2) білімді бекіту және жүйелеу үшін:
- оқулық материалдарын, қосымша әдебиетті, Интернет-ресурстарды қосымша зерделеу;
- жауаптың жоспары мен тезистерін жасау;
- оқу материалын жүйелеу үшін кестелер құру;
- бақылау сұрақтарына жауап дайындау;
- рефераттар, баяндамалар, эсселер, мақалалар жазу;
- библиография, тақырыптық кроссвордтар құрастыру.
3) дағдыларды қалыптастыру үшін:
- үлгі бойынша тапсырмалар мен жаттығуларды шешу;
- сызбаларды, схемаларды орындау;
- есеп айырысу-графикалық жұмыстарды орындау;
- жағдаяттық тапсырмаларды шешу;
- жобалау жұмысын орындау;
- тренажердегі жаттығулар.

20. Әрбір студент өз бетінше жұмысты орындау жөнінде ауызша немесе электронды түрде егжей-тегжейлі ұсынымдар алуы тиіс. Ұсынымдар тапсырмалардың тақырыптары, мақсаттары мен мазмұны, беттері мен өлшемдері көрсетілген ұсынылатын әдебиеттер туралы ақпаратты қамтуы тиіснки.

21. СӨЖ барлық көлемі білім алушыдан педагогтардың ақылы жүктемесіне кірмейтін өз бетінше жұмыс істеуді талап ететін тапсырмалармен расталады.

Студенттің күн тәртібіндегі өзіндік жұмыс уақытын бөлу кестеге байланысты емес. Студент ұсынылған материал шегінде оқытушымен өзіндік жұмыс тақырыбын өзгерту мүмкіндігін талқылауға құқылы. Тапсырмалардың барлық түрлері оқытушы белгілеген мерзімде орындалуы және тапсырылуы тиіс.

22. Студенттердің өз бетінше жұмыс істеуіне арналған тапсырмалар (СӨЖ) олардың қауіпсіздігін ескере отырып әзірленуі тиіс және студенттердің денсаулығына немесе әл-ауқатына ықтимал қауіп төндірмеуі тиіс. Бұл тапсырмалар зақымдану қаупі жоқ және студенттерге зақым келтіруі немесе зиян келтіруі мүмкін әрекеттерді орындауды көздемеуі тиіс дегенді білдіреді. Өз бетінше жұмыс істеуге арналған тапсырмалар студенттерге жарақат алу немесе зиян келтіру қаупін барынша азайтатындай етіп мұқият жоспарлануы және ұйымдастырылуы тиіс.

Өз бетінше жұмыс істеу үшін тапсырмалар бермес бұрын, педагогтар олардың қауіпсіздігін мұқият бағалауы және студенттердің өздеріне немесе айналасындағыларға қауіп төндірмей оларды орындау үшін қажетті білімдері, дағдылары мен құралдары бар екеніне көз жеткізуі тиіс. Бұдан басқа, студенттерге тапсырмаларды қауіпсіз орындау бойынша тиісті нұсқаулықтар мен ұсынымдар беру қажет.

23. Жұмыс оқу бағдарламасында бағалау критерийлерін және/немесе сабақтардың тақырыптарын ескере отырып, студенттердің өзіндік жұмысын (СӨЖ) бөлу жүзеге асырылады. Тапсырманы орындауға кететін уақыт көлемін оқытушы тапсырманың күрделілігін және студенттің өзіндік жұмысын табысты орындауы үшін талап етілетін уақытты ескере отырып анықтайды.

24. СӨЖ жоспарлау тапсырманың мазмұнын анықтау, тапсырма түрлерін таңдау, бағалау өлшемдерін белгілеу; ұсынылатын әдебиетті көрсету сияқты

бірнеше кезеңді қамтиды. Оқытушы оқу материалдарының ерекшеліктерін және студенттердің қажеттіліктерін ескере отырып, тапсырмаларды орындау бойынша әдістемелік материалдар әзірлей алады.

25. Педагог модульдің/пәннің ерекшелігіне сәйкес дербес жұмыс түрлерін дербес таңдайды, сондай-ақ бағалау критерийлерін әзірлейді. Тапсырманы әзірлеу кезінде педагог тапсырманың мақсатын, оның мазмұнын, орындалу мерзімін, бағалау критерийлерін, тапсырманы орындау кезінде кездесетін ықтимал типтік қателерді, СӨЖ орындау үшін қажетті ұсынылатын ақпарат көздерінің тізімін айқындайды.

26. Нұсқаманы тақырыпты зерделеуге бөлінген уақыт көлемі есебінен оқытушы жүргізеді. СӨЖ мақсатына, көлеміне, өзіндік жұмыстың нақты тақырыбына, күрделілік деңгейіне байланысты жеке немесе студенттер тобымен жүзеге асырылуы мүмкін.

27. СӨЖ нәтижелерін бақылау модуль/пән бойынша оқу сабақтарына бөлінген уақыт шегінде жүзеге асырылуы мүмкін және білім алушы қызметінің өнімін ұсына отырып, жазбаша, ауызша немесе аралас нысанда жүргізілуі мүмкін.

28. оқытушы өзіндік жұмыс материалдарын есепке алу және жинақтау нысанын дербес әзірлейді.

29. «РМА» ЖШС-ның қалауы бойынша біліктілікті игерудің практикалық тәжірибесін кеңейту мақсатында кәсіптік модульдер және (немесе) студенттердің өзіндік жұмысы шеңберінде білім алушылардың жобалық жұмысы іске асырылады.

Өзіндік жұмыстың алуан түрлілігі студенттерге өздерінің шығармашылық әлеуетін ашуға, сыни ойлауды дамытуға және оқу материалын өз түсініктерін тереңдетуге мүмкіндік береді.

30. Студенттің өзіндік жұмыс түрлері:

1) Реферат - міндетті түрде әдебиетті шолу мәселесін жазбаша баяндау немесе ғылыми жұмыстың, кітаптың мазмұнын талдамалық сипаттау.

Реферат тақырыбын студент оқытушы ұсынған тізімнен таңдайды. Реферат студенттің арнайы әдебиеттен жинаған, өз бетінше құрастырылған және оқытушының таңдаған тақырыбы мен ұсынымдарына сәйкес жазылған материалдардан тұруы, сондай-ақ студенттің осы материалды қараудан өз бетінше жасаған қорытындыларынан тұруы тиіс.

Реферат көлемі - 10-15 бет (Times New Roman 14 қарпі, 1 интервал арқылы басып шығару).

Рефератқа қойылатын жалпы талаптар:
- студенттің тегі мен аты-жөнінің, курстың және топтың нөмірінің болуы,
- негізгі беттегі тақырып атауы;
- жұмыс мазмұнының таңдалған тақырыпқа сәйкестігі;
- жұмыстың басында оның мазмұнының болуы;
- жұмыс соңында пайдаланылған әдебиеттер тізімінің болуы;
- әдебиетті тікелей сілтемелеу кезіндегі сілтемелер;
- беттердің реттік нөмірленуі.

Реферат кемінде 4-6 ғылыми және әдеби дереккөзді талдау негізінде дайындалады.

Рефераттың құрылымы келесілердің болуын болжайды:

1. негізгі бет;
2. Мазмұны;
3. Бірнеше кіші бөлімнен тұруы мүмкін негізгі бөлім;
4. Қорытындылар;
5. Пайдаланылған әдебиеттер мен дереккөздердің тізімі.

Жұмыс кезеңдері:

1) рефераттар үшін ұсынылған тақырыптармен мұқият танысу, олардың біреуін таңдау және оқытушымен келісім бойынша оны бекіту;
2) жұмыс жоспарын жасау;
3) конспектілеу бойынша ұсынымдарды және жасалған жоспарды пайдалана отырып, реферат жазу, рефераттың қорытындысында қаралып отырған тақырыпқа, оның мазмұнына өзінің көзқарасын міндетті түрде білдіру;
3) мәтінді қайта оқу және оны түзету;
4) рефераттың дұрыс ресімделуін тексеру (рефератты ресімдеуге қойылатын талаптарға сәйкес).

Рефератпен жұмыс аяқталғаннан кейін ауызша сөз сөйлеу мәтінін жазу. Сөз сөйлеу уақыты - 5-7 минут.

2) Глоссарий - берілген тақырып бойынша терминдер мен ұғымдарды қысқаша түсіндіру.

Глоссарий құру - тақырыпты зерделеу кезінде кездесетін терминдерді, түсініксіз сөздер мен өрнектерді іріктеу мен жүйелеуден көрінетін студенттің өзіндік жұмыс түрі. Жазбаша ресімделеді, терминдердің, сөздер мен ұғымдардың атауы мен мағынасын алфавиттік тәртіппен қамтиды.

Жұмыс кезеңдері:

- дереккөз материалын оқып, негізгі терминдерді, түсініксіз сөздерді таңдау;
- негізгі анықтамаларды немесе ұғымдардың мағынасын ажыратып жазу;
- таңдалған анықтамаларды сын тұрғысынан ұғыну және оларды түрлендіруге тырысу (артық болуды және қайталауды жою тұрғысынан жеңілдету);
- жұмысты ресімдеу және белгіленген мерзімде ұсыну

3) Жағдаяттық тапсырмаларды шешу

Жағдаяттық тапсырмалар - әртүрлі жағдайлардың сипаттамасы және оларға тапсырмалардың тізбесі. Ресімдеуге қойылатын талаптар:

Тапсырмалар мен оларға жауаптардың стандарттары жазбаша түрде ресімделеді. Жағдаяттық міндеттердің саны және оларды құруға кететін уақыт ақпараттың көлеміне, шешілетін мәселелердің күрделілігі мен көлеміне, студенттің жеке ерекшеліктеріне байланысты және оны оқытушы айқындайды.

Жұмыс кезеңдері:

- тақырып бойынша оқу ақпаратын зерттеу;
- провести анализ содержания темы;
- қиындыққа тап болған мәселені атап өту, оқытушымен келісу;
- тапсырмалар шарттарына толық сипаттама беру;
- нұсқаларды сыни тұрғыдан пайымдау;

- оңтайлы нұсқаны таңдау (белгілі және стандартты әрекет алгоритмдерін таңдау немесе мәселені шешу нұсқалары (егер ол стандартты болмаса);
- белгіленген мерзімде рәсімдеу және бақылауға тапсыру

4) Тұсаукесер - слайдтар, бейнероликтер және басқалар түрінде сөйлеудің негізгі ережелерін ұсына отырып, берілген мәселе бойынша ауызша сөз сөйлеу. Әдетте, міндетті құрылымдық элементтер келесілер болып табылады:
- мұқаба;
- титулдық слайд;
- мазмұны;
- негізгі материал (мәтінді, схемаларды, кестелерді, иллюстрацияларды, графиктерді қоса алғанда);
- автор туралы мәліметтер;
- әзірленген күн.

Таныстырылымда материалдың мазмұнын ұсыну құралдарына, нысандарына және тәсілдеріне қойылатын жалпы талаптар:
- баяндаудың тығыздығы мен қысқалығы, мәтіннің барынша ақпараттылығы;
- семантикалық байланысқан ақпараттық элементтерді тұтастай қабылданатын топтарға біріктіру;
- әр Ережеге (әр идеяға) мәтіннің жеке абзацы берілуі керек;
- абзацтың негізгі идеясы ең басында болуы керек.

Көрсетілім уақыты 8-10 минут. Таныстырылым тақырыптың қаншалықты ашылғандығы және айналасындағылардың қызығушылығын тудырғандығы, сондай-ақ студенттің қаралып отырған мәселеге қаншалықты кәсіби тұрғыдан қарағандығы бағаланады.

5) Эссе - түрлі жанрлардағы өзекті мәселе бойынша өз пікірін жазбаша баяндау: сын, публицистика және т.б.

Эссе мақсаты - көзқарасты тұжырымдау және студент таңдаған ұстанымның артықшылығын негіздейтін дәйекті дәлелдер жүйесін қалыптастыру. Эссе келесі элементтерді қамтиды:

1. Кіріспе. Онда тақырып тұжырымдалады, оның өзектілігі негізделеді, пікір алшақтығы ашылады, тақырыпты қарау құрылымы негізделеді, негізгі пайымға көшу жүзеге асырылады.

2. Негізгі бөлігі. Таңдалған мәселенің теориялық негіздері және негізгі сұрақты баяндау.

3. Қорытынды. Эссе қорытындылайды немесе түсіндірме енгізеді, негізгі бөлімде баяндалғанның мәні мен мағынасын бекітеді.

Эссе материалдарын ресімдеу

Эссе оқытушыға электронды түрде ұсынылады. Бірінші беттің жоғарғы сол жағында студенттің тегі, аты, әкесінің аты, топтың нөмірі көрсетіледі.

6) Аннотация жазу

Аннотация - кітаптың, қолжазбаның, монографияның, мақаланың, фильмнің немесе басқа басылымның қысқаша мазмұны, сондай-ақ оның қысқаша сипаттамасы.

Талаптар:
- ақпаратты мұқият зерттеу;
- аннотация жоспарын жасау;
- түсіндірілетін ақпараттың негізгі мазмұнын қысқаша жеткізу;
- аннотацияны ресімдеу және белгіленген мерзімде тапсыру.

7) Топтық жоба - 3-5 оқушыдан тұратын топпен жобаны әзірлеу бойынша тапсырма.

8) Жеке жоба - неғұрлым дайындалған білім алушыларға есептелген өзекті тақырып бойынша зерттеу жобасын әзірлеу жөніндегі тапсырма. Жұмыс бірегейлігімен, тақырыптың өзектілігімен, зерттеу сипатымен ерекшеленуі тиіс; жобаның нәтижелері студенттік конференцияда баяндалуы мүмкін.

9) Оқу жағдайлары (*Case Study*) - студенттерге сұрақтарға жауап беретін немесе мәселеге өз көзқарасын жазатын көптеген қарапайым және күрделі жағдайлар ұсынылады; неғұрлым дайындалған студенттер өз кейсін жаза алады.

Студенттердің өзіндік жұмысты бағалау критерийлері

СӨЖ нәтижелерін бағалау үшін келесі критерийлер белгіленген:
– студенттің оқу материалын меңгеру деңгейі;
– теориялық білімді практикалық, ситуациялық тапсырмаларды орындау барысында қолдана білуі;
– жалпы оқу дағдыларының қалыптасу деңгейі;
– жауапты негізді әрі нақты түрде баяндауы;
– материалды белгіленген талаптарға сәйкес рәсімдеуі;
– студенттің өзіндік жұмысты орындау барысындағы дербестік деңгейі.

Алайда СӨЖ сапасын бағалауға арналған критерийлік база біріздендірілген бола алмайтынын атап өткен жөн. Оқу сабақтарының түріне және өзіндік тапсырманың сипатына байланысты оның тиімділігін бағалау критерийлері әртүрлі болады. Осыған байланысты әртүрлі пәндік (циклдік) комиссиялардың оқытушылары барлық пәндерге ортақ тұжырымдамалық негізде нақты пән немесе пәндер циклі бойынша СӨЖ сапасын бағалаудың арнайы критерийлері мен көрсеткіштерін әзірлеуі орынды.

Аудиториядан тыс өзіндік жұмыстың нәтижелерін бағалау критерийлері мыналар болып табылады:
– оқу материалын меңгеру деңгейі;
– теориялық білімді практикалық тапсырмаларды орындау кезінде қолдана білу деңгейі;
– жалпы оқу дағдыларының қалыптасу деңгейі;
– электрондық білім беру ресурстарын белсенді пайдалана білу, қажетті ақпаратты табу, оны зерттеу және практикада қолдану деңгейі;

– материалды негізді әрі нақты түрде баяндау деңгейі;
– материалды кәсіпорын стандарты талаптарына сәйкес рәсімдеу деңгейі;
– ақпарат ағынында бағдарлай білу, негізгісін бөліп көрсету деңгейі;
– мәселені нақты тұжырымдау, оны шешу жолдарын ұсыну, шешімді және оның салдарын сыни тұрғыдан бағалау деңгейі;
– баламалы мүмкіндіктерді, әрекет нұсқаларын анықтау және талдау деңгейі;
– өз ұстанымын, бағасын қалыптастырып, оны дәлелдей алу деңгейі.

СӨЖ-ді орындау сапасы студенттердің өзіндік жұмысына ағымдық бақылау арқылы бағаланады.

СӨЖ-ді ағымдық бақылау – бұл пәнді оқу процесінде студенттің меңгеретін құзыреттерінің сапасы мен көлемін жоспарлы түрде бақылау нысаны болып табылады және сабақ барысында, сондай-ақ оқытушының консультациялары кезінде жүргізіледі.

«100–95%» (ең жоғары балл) студентке келесі жағдайларда қойылады, егер ол:
1. Тиісті тақырыпты толық әрі жан-жақты баяндай алса;
2. Дұрыс тұжырымдар, нақты анықтамалар мен терминдер берсе;
3. Өз жауабын негіздеп, қажетті мысалдар келтіре алса;
4. Материалды түсіну деңгейін анықтауға бағытталған оқытушының қосымша сұрақтарына дұрыс жауап берсе.

«70–89%» бағасы студентке қойылады, егер ол:
1. Тапсырманы толық емес, бірақ дұрыс баяндаса;
2. Баяндау барысында 1–2 елеусіз қате жіберіп, оны оқытушының ескертуінен кейін түзетсе;
3. Дұрыс тұжырымдар, нақты анықтамалар мен терминдер берсе;
4. Өз жауабын негіздеп, қажетті мысалдар келтіре алса;
5. Материалды түсіну деңгейін анықтауға бағытталған оқытушының қосымша сұрақтарына дұрыс жауап берсе.

«50–69%» бағасы студентке қойылады, егер ол:
1. Тапсырманы толық емес, бірақ негізінен дұрыс баяндаса;
2. Баяндау барысында 1 елеулі қате жіберсе;
3. Тақырыптың негізгі қағидаларын білсе және түсінсе, бірақ ұғымдарды тұжырымдауда дәлсіздіктерге жол берсе;
4. Тапсырманың орындалуын жеткілікті дәрежеде логикалық және жүйелі түрде баяндай алмаса;
5. Оқытушының сұрақтарына жауап беруде қиналса.

«0–49%» бағасы студентке қойылады, егер ол:
1. Тапсырманы толық емес түрде баяндаса;
2. Баяндау барысында елеулі қателер жіберсе, яғни жұмыс оқытушы белгілеген талаптарға сәйкес келмесе.